

PROJEKT ROBÓT GEOLOGICZNYCH

na wykonanie otworu studziennego nr 1a
na terenie lokalnego ujęcia wód podziemnych
w siedzibie

Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego,
Oddziału Terenowego Nadpilicznych Parków Krajobrazowych
w m. **MOSZCZENICA**, ul. Piotrkowska 106,
gm. Moszczenica, pow. piotrkowski, woj. łódzkie

Autor projektu

Piotrków Tryb. kwiecień 2013 r.

Spis treści

I. Tekst

1. Określenie zadania geologicznego
2. Rozwiązanie zadania geologicznego
  - 2.1. Wykaz wykorzystanych materiałów i wyniki dotychczasowych prac i badań w rejonie projektowanego otworu
  - 2.2. Położenie geograficzne, morfologia i hydrografia
  - 2.3. Geologia i hydrogeologia
  - 2.4. Ocena możliwości rozwiązania zadania geologicznego
  - 2.5. Opis projektowanych prac i badań
    - 2.5.1. Lokalizacja otworu
    - 2.5.2. Wiercenie i konstrukcja otworu
    - 2.5.3. Obserwacje i badania hydrogeologiczne
3. Uwagi końcowe

II. Załączniki

1. Ogólna lokalizacja projektowanego otworu - mapa w skali 1: 25 000
2. Szczegółowa lokalizacja projektowanego otworu - mapa syt. - wysokościowa w skali 1: 1000
3. Zestawienie wyników wiercenia udokumentowanego otworu studziennego nr 1
4. Kopia decyzji, zatwierdzającej dokumentację zasobową studni nr 1
5. Projekt geologiczno-techniczny otworu nr 1a

1. Określenie zadania geologicznego

Siedziba Inwestora – Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, Oddziału Terenowego Nadpilicznych Parków Krajobrazowych, 97-310 Moszczenica, ul. Piotrkowska 106, jest zaopatrywana w wodę z własnego ujęcia wody podziemnej, składającego się z jednej studni wierconej – nr 1, która była wykonana w roku 1983 (zbiorcze zestawienie wyników wiercenia otworu studziennego stanowi zał. nr 3 do niniejszego projektu) a dokumentacja zasobowa studni została zatwierdzona w roku 1984 (kopia decyzji zatwierdzającej dokumentację zasobową stanowi zał. nr 4 do niniejszego projektu). Początkowa wydajność studni wynosiła $Q_e = 67 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S_e = 5,9 \text{ m}$.

Przez ponad 20 lat studnia służyła do zaopatrzenia w wodę siedziby Oddziału Terenowego NPK oraz do nawadniania upraw leśnych w rejonie siedziby Oddziału Terenowego NPK.

W okresie kilku ostatnich lat wydajność studni spadła do 2-3 m^3/h i jest ona źródłem wody tylko dla siedziby Oddziału Terenowego NPK. Powodem znacznego spadku wydajności studni jest niemal całkowita kolmatacja filtra studziennego związkami żelaza i manganu oraz korozja filtra studziennego, poprzez który przedostaje się do studni piasek z warstw wodonośnych.

W związku z powstałą sytuacją, Inwestor podjął decyzję o wykonaniu obok studni nr 1, nowego otworu studziennego – nr 1a, który będzie ujmował również czwartorzędowy poziom wodonośny.

Tak więc, zadanie geologiczne będzie polegało na wykonaniu otworu wiertniczego studziennego i uzyskaniu wydajności eksploatacyjnej tego otworu, którą Inwestor określił w wysokości minimum 40 m^3/h .

Po wykonaniu studni nr 1a – studnia nr 1 powinna być zlikwidowana, na podstawie oddzielnego projektu robót geologicznych na wykonanie jej likwidacji, lub na pozostawienie otworu studziennego jako piezometru do obserwacji lustra wody gruntowej.

2. Rozwiązanie zadania geologicznego

2.1. Wykaz wykorzystanych materiałów oraz wyniki dotychczasowych prac i badań w rejonie projektowanego otworu

Do opracowania niniejszego projektu zostały wykorzystane następujące materiały:

- 1/ Mapa sytuacyjno-wysokościowa rejonu działki
- 2/ Materiały z wizji lokalnej w terenie
- 3/ Dokumentacja hydrogeologiczna zawierająca ustalenie zasobów podziemnych istniejącego ujęcia na terenie szkoły zadrzewieniowej Nadleśnictwa Piotrków Tryb. W m. Wola Moszczenicka, gm. Moszczenica. Wyniki wiercenia tego otworu zostały przedstawione na zał. nr 3, a lokalizacja otworu została pokazana na mapie w skali 1 : 25 000 – zał. nr 1 i na mapie – zał. nr 2.
- 4/ Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski oraz Hydrogeologiczna Mapa Polski w skali 1 : 50 000 wraz z objaśnieniami – arkusz Piotrków Tryb..
- 5/ Inne ogólnie dostępne materiały archiwalne oraz literatura dotycząca geologii i hydrogeologii omawianego rejonu.

Dla potrzeb niniejszego projektu zostają wykorzystane wyniki wiercenia otworu nr 1, przedstawione na zał. nr 3 do niniejszego projektu.

Studnia ta ujmuje czwartorzędowy poziom wodonośny. Była wykonana dla zaspokojenia potrzeb socjalno-bytowych i sanitarnych pracowników ZNPK oraz do nawadniania upraw leśnych w szkółce leśnej.

2.2. Położenie geograficzne, morfologia i hydrografia

Siedziba Oddziału Terenowego NPK w Moszczenicy jest położona przy drodze wojewódzkiej nr 716 Piotrków – Koluszki, w odległości 2,5 km na S od Moszczenicy. Ogólna i szczegółowa lokalizacja nieruchomości i projektowanego otworu studziennego została pokazana na mapie topograficznej w skali 1:25 000 na zał. nr 1 oraz na mapie w skali 1: 500 – zał. nr 2 do niniejszej dokumentacji.

Przedmiotowa działka leży w obrębie wysoczyzny wodnolodowcowej, będącej częścią większej jednostki morfologicznej – Wysoczyzny Piotrkowskiej.

Powierzchnia terenu w rejonie projektowanej studni jest lekko falista a jej deniwelacje nie przekraczają 5 m, przy rzędnych terenu w granicach ca 196 – 200 mnpm. Rzędne terenu na przedmiotowej działce oscylują w granicach 198 – 199 mnpm..

Ogólnie powierzchnia terenu w rejonie siedziby Oddziału Terenowego NPK opada lekko w kierunku południowo-wschodnim - tj. do doliny rzek Rakówki i Wierzejki i ich dopływów bez nazwy, które drenują najpłytsze wody podziemne i kierunki odpływu tych wód to : SE i S.

2.3. Geologia i hydrogeologia

Z analizy materiałów archiwalnych, wymienionych w p. 2.1 niniejszego projektu oraz przekroju geologicznego, zamieszczonego na Szczegółowej Mapie Geologicznej Polski w skali 1: 50 000 ark. Piotrków Tryb. wynika, że omawiany teren jest położony w obrębie SE części odcinka niecki łódzko-mogileńskiej, fragmentu dużej jednostki Synklinorium Środkowopolskiego.

Szczegółowy profil stopu kredy i czwartorzędu został uzyskany w trakcie wiercenia otworu nr 1. Szczegółowy profil tego otworu został pokazany na zał. nr 3 do niniejszego projektu.

Starsze podłoże stanowią utwory kredy górnej w postaci margli, na której zalegają bezpośrednio osady czwartorzędowe.

Strop kredy został nawiercony w cytowanym otworze na głębokości 62 m od terenu.

Bezpośrednio na kredzie zalegają utwory czwartorzędowe w postaci głównie piasków wodnolodowcowych w części spągowej oraz gliny zwałowej piaszczystej w górnej (do głębokości 6 m od terenu) części profilu czwartorzędowego.

W przedstawionym profilu geologicznym występują dwa poziomy wodonośne : kredowy i czwartorzędowy. Poziomy te nie są wzajemnie odizolowane.

Wody poziomu kredowego mają charakter wód szczelinowych o napiętym lustrze, natomiast wody czwartorzędowe mają charakter swobodny. Napięty poziom wód czwartorzędowych, nawiercany pod lokalnymi przewarstwieniami pylastymi – zawsze nawiązuje do swobodnego poziomu lustra wody w stropie czwartorzędu. Wyniki badań hydrogeologicznych cytowanego otworu studziennego, ujmującego czwartorzędowy poziom wodonośny wskazują na dość dobre parametry hydrogeologiczne ujętej części profilu czwartorzędowego. Współczynnik filtracji k , wyznaczony na podstawie wyników pompowania pomiarowego wynosi $k = 0,58$ m/h, przy wydajności jednostkowej otworu $q = ca\ 12,26 - 12,83\ m^3/h/m$.

Badania fizykochemiczne wody wykazały znaczne ilości żelaza i manganu i woda do spożycia przez ludzi jest uzdatniana. Wyniki wiercenia i badań hydrogeologicznych cytowanego otworu studziennego zostały przedstawione na załączniku graficznym nr 3.

Na podstawie przedstawionej analizy, można do celów projektowych przyjąć dla przedmiotowej nieruchomości następujący profil geologiczny:

- 0,0 - 8,0 m glina piaszczysta i piasek gliniasty w spągu,
  - 18,0 m piasek średni,
  - 25,0 m piasek gliniasty,
  - 62,0 m piasek średni z możliwymi przewarstwieniami pyłu w przedziale 42 – 46 m i 52-56 m od terenu,

Czwartorzęd
-
- poniżej ca 62,0 m margiel jasny

Kreda górna

W obrębie przedstawionego wyżej profilu geologicznego występują dwa poziomy wodonośne: kredowy i czwartorzędowy.

Wody tych poziomów stabilizują się na wspólnym poziomie – na głębokości ca 7,30 m od terenu

2.4. Ocena możliwości rozwiązania zadania geologicznego

Analiza warunków hydrogeologicznych wskazuje, że do eksploatacji może być ujęty czwartorzędowy poziom wodonośny. W cytowanym otworze studziennym nr 1 została uzyskana dosyć duża wydajność jednostkowa średnio 12,5 m³/h z otworu o głębokości 55,3 mb.

W związku z tym można założyć, że będzie możliwe uzyskanie wydajności otworu $Q_e = \text{minimum } 40 \text{ m}^3/\text{h}$ przy głębokości otworu minimum 55 mb - a zatem, w założonych warunkach hydrogeologicznych istnieje możliwość osiągnięcia zadania geologicznego po wykonaniu otworu studziennego, ujmującego czwartorzędowy poziom wodonośny.

2.5. Opis projektowanych prac i badań

2.5.1. Lokalizacja otworu

Projektowany otwór studzienny nr 1a został zlokalizowany w odległości 10 m na N od istniejącej studni nr 1. Rzędna projektowanego otworu studziennego, odczytana z mapy – zał. nr 2, wynosi 198,7 mnpm.

Szczegółowa lokalizacja projektowanego otworu została pokazana na zał. Nr 2.

Lokalizacja ta zapewnia bezpieczne warunki do wykonania robót wiertniczych i spełnia przepisy Prawa budowlanego.

2.5.2. Wiercenie i konstrukcja otworu

Zostanie wykonany otwór do głębokości 54,0m. Wiercenie będzie prowadzone do głębokości 5,0 m od terenu świdrem rurowym w rurach Ø 24” a następnie, do głębokości końcowej, tj. 54,0 m od terenu wiercenie będzie prowadzone systemem obrotowym (prawa płuczka) z zastosowaniem świdra gryzera Ø 438 mm oraz lekkiej płuczki bentonitowej.

Po wykonaniu odwiertu, otwór zostanie zabudowany kolumną filtracyjną o następujących parametrach (w kolejności od dołu kolumny) poszczególnych części:

- rura podfiltrowa: rura PCW Ø 280 mm, pełna, długość 2,0 mb,
- część filtrowa: rura PCW Ø 280 mm, szczelina + siatka filtracyjna, długość 6,0 mb,
- rura międzyfiltrowa: rura PCW Ø 280 mm, pełna, długość 2,0 mb,
- część filtrowa: rura PCW Ø 280 mm, szczelina + siatka filtracyjna, długość 19,0 mb,
- rura nadfiltrowa: rura PCW Ø 315 mm, pełna, długość 25,0 mb.

W przestrzeni pomiędzy ścianami odwiertu i ścianami kolumny filtracyjnej zostanie zasypaana osypka żwirowa – o średnicy dostosowanej do granulacji warstw wodonośnych.

Należy prowadzić dokładne badania makroskopowe przewiercanych warstw wodonośnych a w razie potrzeby badania te uzupełnić analizą granulometryczną.

Ostateczna konstrukcja otworu zostanie ustalona przez geologa nadzoru na podstawie wyników wiercenia i przeprowadzonych badań przewiercanych gruntów. W trakcie wiercenia należy pobierać z urobku próbki przewiercanych gruntów do znormalizowanych skrzynek.

Po wykonaniu odwiertu do głębokości końcowej, tj. 54,0 m od terenu rury robocze Ø 24” mm zostaną usunięte z otworu.

Szczegółowy projekt geologiczno-techniczny otworu został przedstawiony na zał. nr 5.

2.5.3. Obserwacje i badania hydrogeologiczne

Zostaną przeprowadzone następujące obserwacje i badania hydrogeologiczne:

- 1/ Stabilizacja lustra wody w otworze po jego nawierceniu i codzienne pomiary po zakończeniu i przed rozpoczęciem zmiany roboczej.
- 2/ Badania makroskopowe próbek gruntu, pobieranych z urobku w trakcie wiercenia a w razie potrzeby analiza granulometryczna warstwy wodonośnej.

3/ Próbne pompowanie studni w dwóch etapach.

I etap – pompowanie oczyszczające w łącznym czasie 24h. Początkowo należy stopniowo zwiększać wydajność otworu w miarę oczyszczania się wody a po wstępnym oczyszczeniu się wody, należy zwiększać wydajność do wymaganej wydajności studni.

Pompowanie można zakończyć w momencie gdy przy wydajności minimum ca 40 m³/h woda będzie klarowna. Po zakończeniu pompowania oczyszczającego otwór zostanie wydezynfekowany podchlorynem wapnia na okres 24 h.

II etap – pompowanie pomiarowe w łącznym czasie 24 h.

Należy je prowadzić na trzech cyklach dynamicznych wg zasady: $1/2Q$, Q (Q – wydajność maksymalna, wyliczona przez geologa nadzoru na podstawie pomiarów wydajności i depresji w trakcie pompowania oczyszczającego).

Czas trwania pompowania na poszczególnych cyklach – minimum 12 h. W trakcie pompowania oczyszczającego i pomiarowego należy prowadzić pomiary wydajności i depresji – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami. Wyniki próbnego pompowania będą notowane w dzienniku próbnego pompowania. Woda z pompowania będzie odprowadzana na odległość ca 50 m na S do cieku wodnego.

4/ Badania jakości wody

Przewiduje się pobranie pod koniec pompowania pomiarowego jednej próby wody do skróconej analizy fizykochemicznej – w zakresie wystarczającym do określenia jakości i typu chemicznego wody oraz do skróconej analizy bakteriologicznej.

3. Uwagi końcowe

1. Wszystkie prace należy prowadzić pod nadzorem uprawnionego geologa (nadzór geologiczny) .
2. Roboty wiertnicze, przewidziane w niniejszym projekcie, nie podlegają przepisom o ruchu zakładu górniczego – jednak w trakcie ich wykonywania winny być zachowane podstawowe przepisy w zakresie BHP.
Z uwagi na to, że roboty wiertnicze będą wykonywane na terenie wygrodzonym – nie będzie występował problem zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego.
3. Wykonanie projektowanych robót geologicznych nie będzie miało wpływu na obszary chronione, w tym na obszary Natura 2000 .
4. Wyniki prac i badań zostaną udokumentowane w formie dokumentacji hydrogeologicznej, ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych.
5. Ustala się następujący harmonogram wykonania zaprojektowanych prac i badań:
  - wykonanie odwiertu studziennego wraz z próbnym pompowaniem otworu - 20 dni,
  - wykonanie badań jakości wody - 7 dni po zakończeniu próbnego pompowania.
5. Wnioskuje się o:
  - upoważnienie nadzoru geologicznego do korygowania projektu w zakresie głębokości i konstrukcji otworu w zależności od uzyskanych wyników prac,
  - ustalenie okresu ważności niniejszego projektu do końca 2014 roku.

Data: 07.05.2013 r.

**STAROSTWO POWIATOWE
W PIOTRKOWIE TRYB.**

W załączeniu przekazujemy celem zatwierdzenia „Projekt robót geologicznych na wykonanie otworu studziennego nr 1a na terenie lokalnego ujęcia wód podziemnych w siedzibie Zespołu Nadpilicznych Parków Krajobrazowych w m. Moszczenica, ul. Piotrkowska 106 gm. Moszczenica, pow. piotrkowski, woj. łódzkie”.

Jednocześnie, wypełniając wymóg Art. 80, ust. 2 Prawa geologicznego, informujemy, że działka nr ewidencyjny 1821/4 w obrębie Wola Moszczenicka jest własnością Samorządu Województwa Łódzkiego.

W załączeniu: 2 egz. projektu